

Ansøgning om dispensation og tilladelse til åbning af rørlagt vandløb opstrøms Døde Å, samt pletvis oprensning på en strækning af Døde Å

Herved ansøges om dispensation i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 3, og tilladelse efter Vandløbslovens § 17 samt Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. § 3 (regulering af vandløb) til at åbne en rørlagt strækning umiddelbart opstrøms det eksisterende offentlige vandløb, Døde Å. Derudover søges der dispensation til at en let oprensning på et stykke af Døde Å

Åbningen af den rørlagte ledning foregår på følgende ejendomme, hvor der er registreret beskyttet natur.

- **Matr.nr. 6v Vestbirk By, Østbirk,**
- **Matr.nr. 6s Vestbirk By, Østbirk**

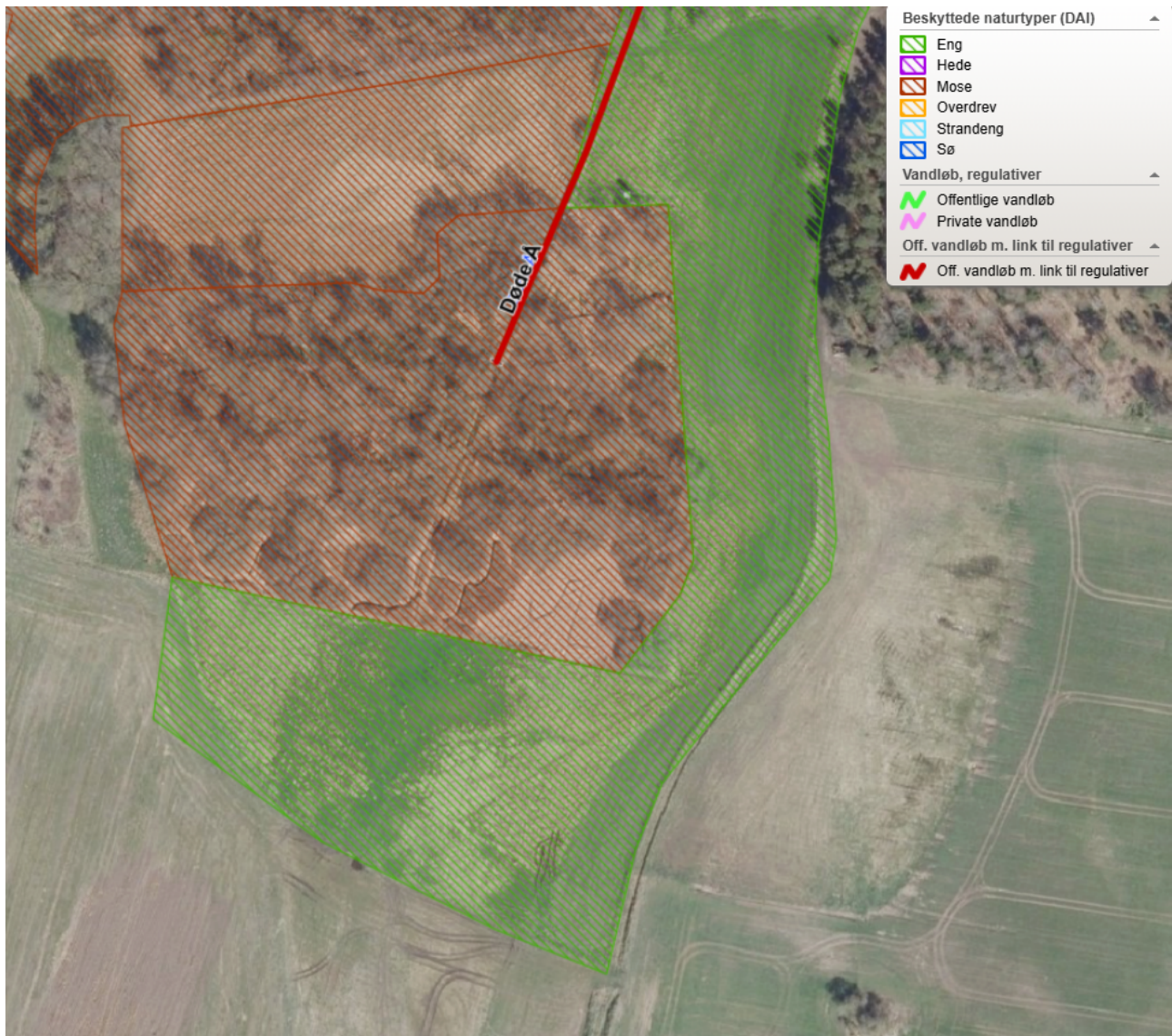
Oprensningen foretages pletvist mellem matrikel 29n og 29g Vestbirk By, Østbirk.

Projektets formål er at skabe et åbent, velfungerende og selvrensende vandløbsforløb, som sikrer gode afstrømningsforhold, samtidig med at der tages hensyn til områdets topografi og gældende regulativbunde nedstrøms. Åbningen af det rørlagte vandløb finder sted i en beskyttet eng, og det ansøgte indgreb er således et naturforbedrende tiltag. Det lukkede rør omdannes til et åbent, levende vandløbsforløb, som vil øge biodiversiteten, fremme levesteder for planter og smådyr, og dermed samlet set forbedre den biologiske og økologiske naturtilstand i den § 3-beskyttede eng. Det nuværende rør er ikke fungerende, hvorfor det gennemstrømmende vand løber diffust gennem jordmatricen. Dette ses tydeligt som en negativ påvirkning på plantesamfundet.

I den offentlige del af vandløbet er bunden hævet en del over det regulativmæssige beskrevne. For at skabe et kontinuert fald graves enkelte toppe væk, således der opnås mest muligt fald over strækningen. Der er ikke tale om at grave ned til regulativmæssig bund, da denne ligger uhensigtsmæssigt lavt og uden fald. På sigt vil der blive udarbejdet et nyt regulativ, der indarbejder dette. Derudover er vandløbet voldsomt tilgroet af forskellige sumpplanter, især bittersød natskygge. Hvor vandløbet er lukket helt til af planter, skæres en smal rende igennem for at skabe bedre flow i vandet.

Samlet vil disse tiltag være en positiv påvirkning på naturtypen vandløb.

Nedenfor ses oversigtskortet over det berørte engareal samt placeringen af det eksisterende regulativmæssige vandløb:

Projektbeskrivelse og placering

Projektet omfatter at åbne en eksisterende rørlagt strækning, som løber opstrøms Døde Å. Strækningen, der ønskes åbnet, udgør ca. 70 meter, og løber direkte gennem et beskyttet engareal. Området afvander i forvejen til et beskyttet moseareal og derfor ændres påvirkningen til mosen ikke umiddelbart.

Figur 1 Drænen der ønskes åbnet, er markeret med en gul streg (ca. 70 meter).

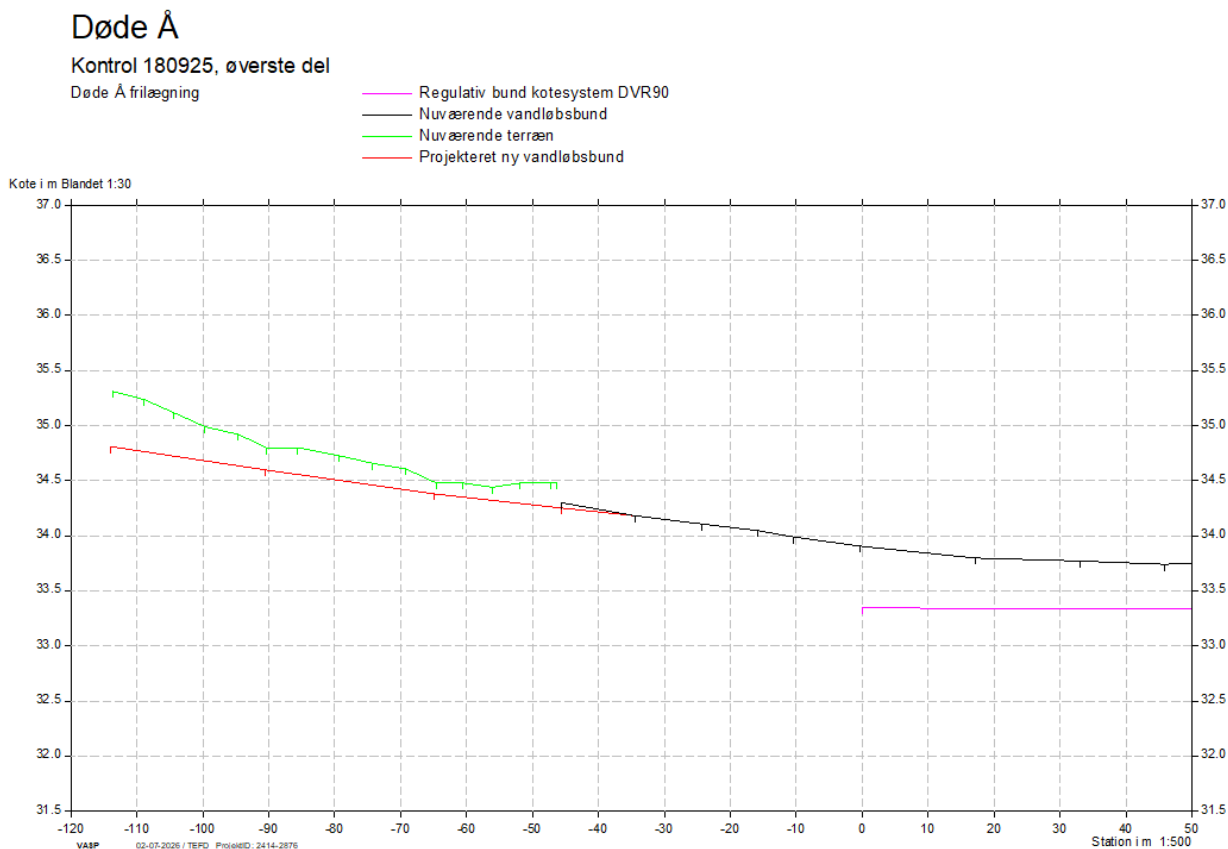
Fra det punkt, hvor vandløbet kommer ud af den nuværende rørledning, er der ikke tale om et offentligt vandløb (ca. 80 meter). Denne første delstrækning rummer projektets største terrænfald. Påvirkningen af den beskyttede eng vil være kortvarig, og begrænset alene til anlægsfasen, hvorefter det naturlige plantedække hurtigt vil etablere sig omkring det nye forløb.

Figur 2 Stationerne -114 til og med -46 er projekteret (rød streg på nedenstående figur), så der bliver en glidende overgang til den nuværende vandløbsbund (blå streg).

Kote- og bundforhold

De udførte kontrolopmålinger viser, at den nuværende vandløbsbund ligger en del over den regulativmæssige bund. For at sikre et hensigtsmæssigt og naturligt forløb, etableres der et jævnt fald over den målte strækning fra st. -114, indtil den rammer den gældende regulativbund længere nedstrøms.

Figur 3. Nuværende og projekteret forløb. Det ses at den regulativmæssige bund ligger meget dybt og uden fald.

Den projekterede vandløbsbund har nedenstående stationering og koter i DVR90:

St	Kote
-114	34,81 m
-91	34,60 m
-65	34,38 m
-46	34,25 m

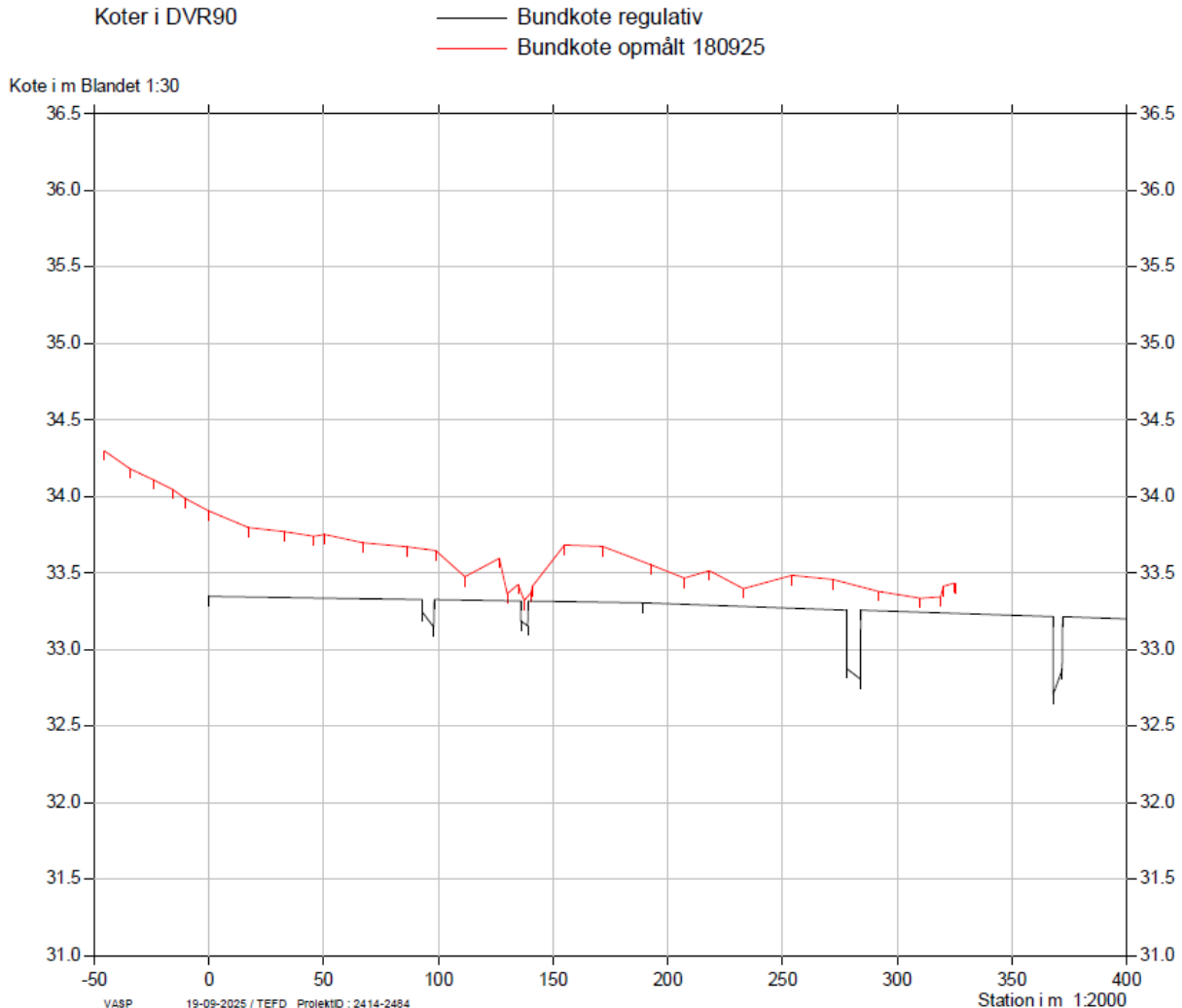
Døde Å

VLBGIS

Døde Å Kontrol af bunddkoter

Opmålt 180925

Koter i DVR90

Figur 4 Døde Å kontrol d. 18.09.25. Længdeprofil. Der foretages oprensning omkring st. 150, 220 og 330.

Tekniske specifikationer og dimensionering

For at give vandløbet de bedste forudsætninger for at være selvrensende, og for at minimere det fremtidige vedligehold, etableres det åbne forløb med følgende profil og dimensioner:

- **Bundbredde:** Fastsættes til maksimalt 0,5 meter i overensstemmelse med de profiler, der er defineret i regulativet for den efterfølgende strækning. Dette sikrer en koncentreret vandføring, der modvirker tilstopning.
- **Anlæg af fald:** Udføres som et jævnt og harmonisk fald baseret på de foretagne kontrolopmålinger og det dokumenterede længdeprofil.

Miljø- og afstrømningsmæssige konsekvenser

Etableringen af det åbne forløb vil forbedre de lokale naturværdier betydeligt ved at omdanne et lukket rør til et åbent, levende vandløb. Projektet vil ikke forringe afstrømningsforholdene for de opstrømsliggende arealer. Tværtimod vil det jævne fald og den optimerede bundbredde

sikre en stabil vandføringsevne og mindske risikoen for tilstopning. Engens naturkvalitet vurderes at stige, når der ikke længere løber diffust og næringsrigt drænvand igennem.

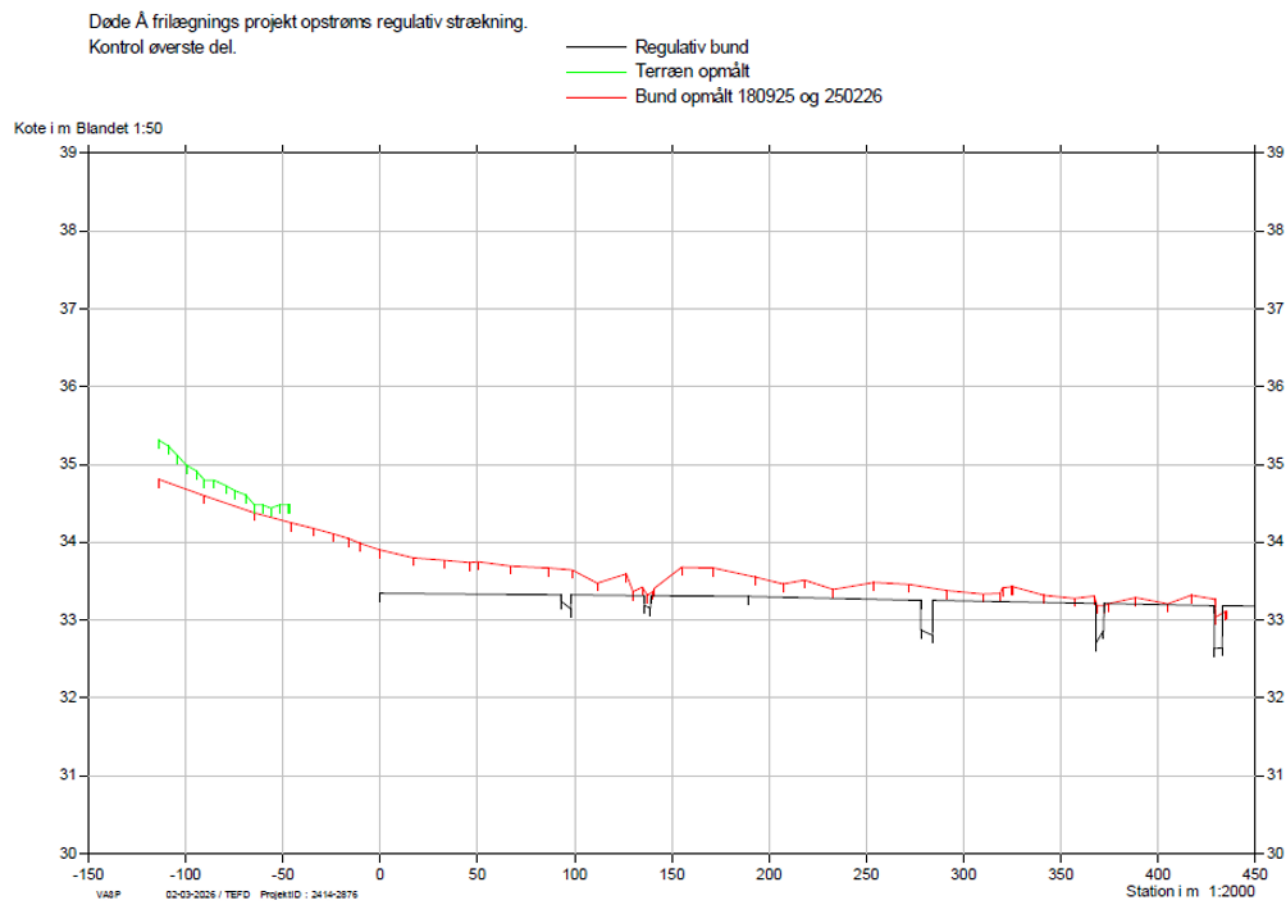
Under selve anlægsarbejdet vil der blive etableret de nødvendige afbødende foranstaltninger for at undgå udvaskning af bl.a. sediment til de sårbare, nedstrømsliggende dele af Døde Å. Det midlertidige indgreb i den beskyttede eng og vandløbet opvejes fuldt ud af de langsigtede, positive gevinster for områdets biodiversitet og økologi.

Bilag

Som dokumentation for projektets udformning, terrænforhold og koter vedlægges følgende materiale, der er udarbejdet på baggrund af kontrolopmålingerne:

Bilag 1 - Kontrolmåling af bundkoter og længdeprofil

Døde Å

Figur 5 Døde Å frilægning og kontrol 1:2000.

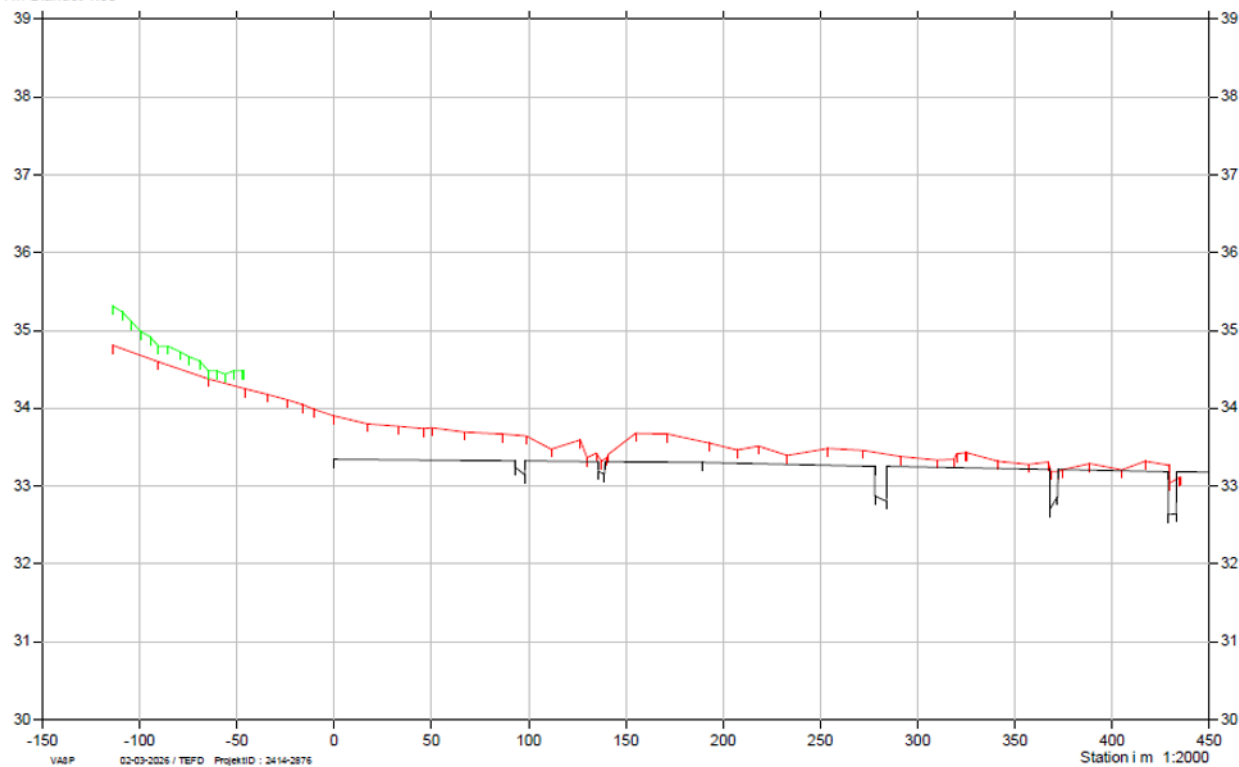
Bilag 2 - Fritlægnings- og kontrolmåling i målestoksforhold 1:2000 og 1:500

Døde Å

Døde Å fritlægnings projekt opstrøms regulativ strækning.
Kontrol øverste del.

— Regulativ bund
— Terræn opmålt
— Bund opmålt 180925 og 250226

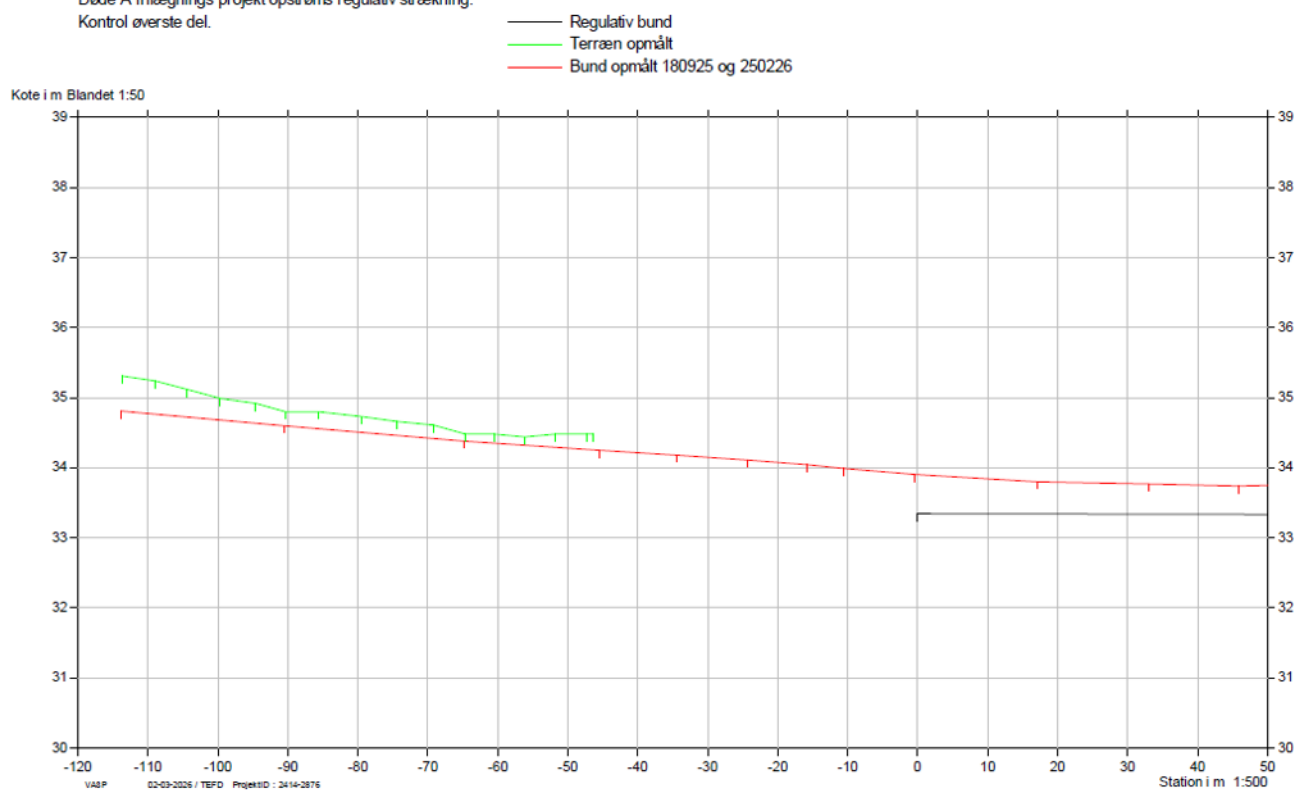
Kote i m Blandet 1:50

Figur 6 Døde Å fritlægning og kontrol 1:2000.

Døde Å

Døde Å frilægnings projekt opstrøms regulativ strækning.
Kontrol øverste del.

Figur 7 Døde Å fritlægning og kontrol 1:500.